

Előterjesztés

Budajenő Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2025. január 30-ai ülésére

Tárgy: Beszámoló a Budajenői Települési Értéktár Bizottság 2024. évi tevékenységéről
Előterjesztő: Vezérné dr. Hevesi Tünde polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

A települési értéktár működését a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény (a továbbiakban: Htv.), valamint a magyar nemzeti értékek és a hungarikumok értéktárba való felvételéről és az értéktár bizottságok munkájának szabályozásáról szóló 324/2020. (VII.1.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) szabályozza.

A Rendelet 4. § (1) bekezdés c) pontja értelmében: „A Települési Értéktár Bizottság évente beszámol a tevékenységéről az alapító önkormányzatnak.”

Budajenő Község Önkormányzata Képviselő-testülete évekkal ezelőtt létrehozta a Budajenői Értéktárat, mely Budajenő területén fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjtemény. A képviselő-testület megalakította a Budajenői Települési Értéktár Bizottságot (a továbbiakban: Értéktár Bizottság), melynek elnökéül Csörgő Józsefnét választotta meg.

Csörgő Józsefné értéktár bizottság elnöke benyújtotta a Budajenői Értéktár Bizottság beszámolóját.

A beszámoló jelen előterjesztés mellékletét képezi.

Kérem az alábbi határozati javaslat alapján döntésük meghozatalát!

**Budajenő Község Önkormányzat Képviselő-testületének
.../2025. (... ..) számú határozata**

Beszámoló a Budajenői Települési Értéktár Bizottság 2024. évi tevékenységéről

Budajenő Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Budajenői Települési Értéktár Bizottság 2024. évi tevékenységéről szóló beszámolót elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

Budajenő, 2025. január ....

Tisztelettel:

Vezérné dr. Hevesi Tünde
Vezérné dr. Hevesi Tünde
polgármester

**„ A dolgok
egyetlen valódi
értéke, amit mi
adunk nekik.”**

ÉRTÉKEINK

BUDAJENŐ

TELEPÜLÉSI ÉRTÉKTÁR BESZÁMOLÓJA

2024. január 01. – 2024. december 31.

Az Értéktár továbbra is küldetésének tekinti, hogy a megújult épített értékeink közösségi terei megteljenek élettel, kultúrával, közösségekkel!

Nagyon sok fejlesztésnek lehettünk szemtanúi, **ha** a történelmi múltunkat, gyökereinket, hagyományainkat nem ismerjük és értjük meg, akkor nem fogunk tudni igazi jövőt építeni.

„A néphagyomány az állandó, változásaiban is változatlan gránitréteg. (Kodály Zoltán)”

2022 óta, kulturális programjaink színház-zene-irodalom összeállítással indulnak.

A Magyar Dráma Alapítvánnyal való együttműködés keretein belül különböző színházi, irodalmi előadások ősbemutatóit, kedvező költséggel tarthatjuk Budajenőn.

Ebben az évben immár 3. alkalommal ünnepelhetjük meg a „Magyar kultúra napját” olyan előadással, amely két kiemelkedő irodalmi személyiséget idézett elénk:

Egy barátság története

Arany és Petőfi

versek és levelek irodalmi esten

Az előadás a *Hagyományörzők Házában* volt január 22-én.

Trianon 100. évfordulója alkalmából, 2020-ban nem került sor emlékoszlop állításra,

a járvány miatt elmaradt. Igaz, csak 2022-ben merült fel újra ennek megvalósítása, de nem sikerült elfogadható megoldást találni.

2023 őszén Taródi Mária azzal a kéréssel keresett meg, hogy az Értéktár felvállalná-e ennek megszervezését. Határon átnyúló kulturális kapcsolataink révén, székelyföldi, nyikómalomfalvi faragó mestert, Pap Jenőt kértem meg az emlékmű elkészítésére. Tervei és ajánlata alapján került a képviselő-testület elé, amely elfogadásra került és a 2024. évi költségvetés is tartalmazta.

Határon átnyúló együttműködés keretében - Tavaszi Szél Csángómagyar Kulturális Egyesület márciusi magyarországi rendezvénysorozatához csatlakozva, Budajenőn **március 16-án 15.00 órakor énekes-táncos guzsalyos előadásukat tekinthették meg a Magtárban.**

Érték-Kultúra-Közösség

Hétféltáncbemutató a Magtárban!

Színes, szép ruhájuk önmagában is gyönyörű látványt ad, érdekes „hujjogató” (inobáti) hangoskodásuk teszi érdekessé, figyelemfelkeltővé programjukat. Jól bemutatja a csángó kultúrát, ami bizonyítja, hogy a sok szennvedésen keresztül menti népcsoport, hogy tudott megmaradni magának, amikor körülötte idegen nép veszi körül.

A program ingyenesen megtekinthető.

Minden érdeklődőt sok szeretettel várunk!

Budajenő Települési Értéktár

magyarok vagyok, mint Ti” – csak éppen csángómagyar.” Hagyományában is érdekes, színes múltú kultúrát ismerhettünk meg.

Műsoruk a csángók történetét dolgozta fel, amelyet a csoport egyik tagja, **a klézsei Duma András állított össze**, még feledésbe nem merült énekekből, szájhagyomány útján megőrzött történetekből.

Színes, szép ruhájuk önmagában is gyönyörű látványt volt, érdekes „hujjogató” (kiabáló) hangoskodásuk pedig, még érdekesebbé tette a kevésbé ismert csángó kultúrát.

Az előadás utáni beszélgetéskor Duma András, történetük elbeszélésében több olyan kifejezést használt, ami rokonhangzású, de más értelemben használják, majd így fogalmazott: „Mi is olyan

Tavaszi kulturális programsorozatunk különleges könyvbemutatóval várta az érdeklődőket, **március 18-án a Hagyományörzők Házába.**

Dévai Nagy Kamilla életregénye, felolvasással, történetmeséléssel és sok dallal.

Az életregény arról a lányról szól, aki „elindult, gitárját a hátára akasztva 1968 őszén...” [...]

„Hogy miért is frok? Nem tudom.”

... „Csak úgy jött.” ... „Egyetlen esetben volt csak világos az ok, az 1996. január 22-én történt autóbalesetem után.”

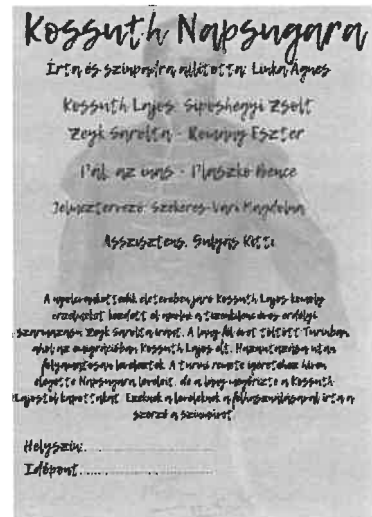

Ápr. 13-án **Kossuth Napsugara színmű ősbemutató** előadás volt a Magtárban

Az író, dramaturg rendező Linka Ágnes tollából:

„A nyolcvankettedik életévében járó Kossuth Lajos komoly érzelmeket táplált az erdélyi származású Zeyk Sarolta iránt.

A lány fél évet töltött Turinban, ahol Kossuth emigrációban élt. Sarolta hazautazása után folyamatosan leveleztek. A „turini remete” ígéretéhez híven elégette „Napsugara”; leveleit, de Sarolta megőrizte a Kossuth Lajostól kapott leveleket.”

Tavaszi nyitó rendezvény - Budakeszi járásban, Budajenőn

Pest Vármegyei Értéktár Nap – április 17. Műemlék Magtár

A Nemzeti Művelődési Intézet Pest Vármegyei Igazgatósága - Pest Vármegyei Értéktár Nap - programsorozata, több járást érintő települési értéktárak szakmai rendezvénye.

A járási értéktárakat megmozgató programsorozat célja, a szakmai előadások mellett, hogy bemutassa az értéktári munka jó gyakorlatait.

Legfontosabb, hogy a fiatalok is megismerjék településeink értékeit, tovább örökössék, gazdagítsák azokat, része legyen az életüknek, beépüljön hétköznapijainkba.

A kiállítással egybekötött szakmai napon a Vármegye 13 települési értéktára mutatta be helyi értékeit. Tapasztalataikat átadó színvonalas előadásokkal, könyv- és kiadványbemutatókkal, hasznos és eredményes, további kapcsolatokat teremtő, jó hangulatú Értéktár Nap volt.

A szakmai nap vendéglátását Budajenő Község Önkormányzata támogatta. Köszönjük!

- Kulturális programjaink tervezésekor figyelmet fordítunk olyan előadások megszervezésére is, amely óvodás és kisiskolás korú gyerekek számára ajánlható.

Új helyi értékünk a **MOTORSZENTELÉS**

Először 2011. májusában került sor az első ilyen eseményre a Szent Péter és Pál Katolikus templom előtti területen, téren.

A kezdeményezés országos viszonylatban is egyedi és első volt, melyet Kuli László alpolgármester szervezett. Azóta minden május elseje kiemelkedő rendezvényévé vált. 2020 és 2023 között elmaradt, de ez évben május 1-én újra motorzúgástól lett hangos Budajenőn a Szent Péter és Pál Katolikus templom előtti tér. A motorszentelés hagyománya újjá éledt!

Köszönjük Kuli László alpolgármesternek, hogy újra indította. Több éves kitartó szervezésének és a kialakított motoros baráti közösségnek köszönhető, hogy a motorszentelés hagyománnyá, a Zsámbéki-medencében ünnepélyes eseménnyé vált. Köszönjük az értéktári felajánlást!

Tavaszi kulturális programzáró előadásunk május 25-én a „The Beatles”

- Mark Stanfield: PAUL és JOHN a két liverpooli fiú - zenés színpadi mű volt.

✚ június 4. Trianon emlékoszlop avatás

A Trianon emlékoszlopot Karácsony Ádám - Pest Vármegye Közgyűlésének alelnöke avatta fel ünnepi beszédével. Az 1002. Néri Szent Fülöp Cserkészcsapat verses - énekes ünnepi műsorral tette emlékezetessé a 104. évfordulót.

- Falunap és búcsú a település egyik nagy ünnepe ez évben jún. 28-30. között került megrendezésre. 2018 óta a rendezvény nyitó eseménye valamilyen kiállítás, amely kapcsolódik a Péter Pál napi szokásokhoz.

Az ide év különleges népi eszközök, elsősorban a föld megműveléshez kapcsolódó kapák, ásók, lapátok voltak. A kiállításhoz a lapátokat több településről, kb. két év alatt sikerült összegyűjteni a formában, nagyságban és állapotban is különböző régi „munkaeszközöket”.

A rendhagyó kiállítás témája és színvilága, mely hagyományos XIV. századi festő technikával készült, festett szőttés mintákkal és Magyarországon honos állatfajok képeivel rozsdás, régi lapátokon, ásókon igazi „kuriózum” volt.

A kiállítási eszközök „alkotásait” különböző korosztályú fiatalok és idősebbek készítették Martus Éva képzőművész segítségével, a ZIKK - Zakk Műhelyben.

A kiállítás egyedi kivitelezése, még érdekesebbé tette a kiállított tárgyakat.

Köszönjük Minden alkotónak és Martus Évának, ezt a rendkívüli hangulatú különleges kiállítást. A kiállítás jún. 28. - júl. 12. között volt megtekinthető.

- Az Önkormányzat 2020 óta támogatja fiatalok kulturális tevékenységét. Szeptemberben a Pax et Bonum Kamarakórus újabb nemzetközi versenyre való felkészüléséhez biztosított szállást és próbahelyiséget szept. 21-23 között. A kórus ez évben is koncerttel köszönte meg az itt töltött két és fél napot.

2024. szept. 22-én 17.00 órakor a Műemlék Magtárban egy órás előadást tartottak. A különleges hangzású kórusművek, az élő zenei kíséret és a helyiség különös akusztikája igazi élmény volt a hallgatóság számára.

Ezúton is köszönet mindazoknak, akik támogatták a koncert megvalósulását!

„Tájszoba”

A Német Nemzetiségi Önkormányzat és az Értéktár kérésére a tájszoba helyiséget cserélt. Az átköltözés szept. 24-27 között lebonyolódott. A tárgyak elhelyezése, elrendezése után az adományozott tárgyakról folyamatos digitalizált leltár készítését tervezzük 2025-től.

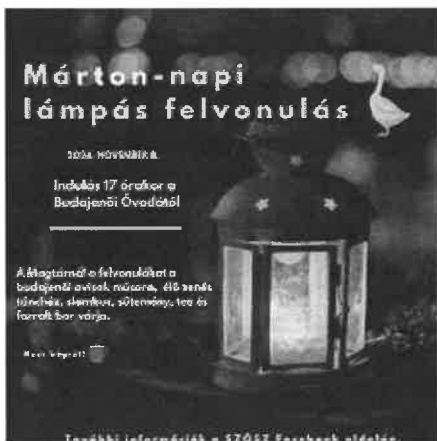

A év utolsó negyedében, novemberi jeles ünnep - a Márton napi lámpás óvodai felvonulás, amihez az elmúlt két évben, hagyományként közösségi táncházat szerveztünk

a Magtárba. A felvonulásban nemcsak az óvodások, hanem felnőttek és helyi lakosok is részt vehetnek, csatlakozhatnak a menethez.

Az óvodások előadását követően, este 6-tól főleg gyerekek számára élő népzenei táncház kapcsolódott.

Köszönjük az Óvoda és a SZÓSZ szervezésben nyújtott segítségét!

A Műemlék Magtár melletti tó- parkban 2019 óta rendszeres szabadtéri kiállítás szervezünk. Sajnálatos módon, ez év szeptemberben a szabadtéri kiállító installációinkon lévő vendégkiállítást rongálás érte, amelynek újra nyomtatása Budajenő Önkormányzat költségvetését terhelte. A tervezett új, őszi-téli időszakot is „felmelegítő” különleges optikájú természeti fotók nem kerültek 2024-ben bemutatásra. Ezúton is köszönjük az Önkormányzatnak a káresemény rendezését a Gyógyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ számára.

Budajenő, 2024. december

Csörgő Józsefné
elnök

*Nemzedékek adják át egymásnak kultúrájukat, családi legendáikat.
Gyökerek nélkül nem nőnek fák.*

Építészet

- **közkutak (utcai) és udvari kerek kutak**
- közmű alagút: Balázs Sándor házatól a Kastélyi – dokumentumok felkutatása alapján!!!
- **a plébánia épülete**
+ **története**i hitelszövetkezet, tanácsháza, KISZ épület, TSZ iroda, szolgálati lakás
- **Szent Mihály templomnál forrás ?? –dokumentum kutatása!!**
- „Öregház épület” + az étterem története
- a „régí óvoda” épülete + története (1915-20 között épült)
- András bácsi cipésműhelye autentikusan egyedi – Megyei Értéktárba javasolható

Kulturális

- kukoricafosztás, morzsolás
- Schem és Paxián tűzoltó zenekar
- ✓ **Motorszentelés**

Ipari és műszaki

- eke (Hofferék)
- traktor (Komp család)
- ✓ **sváb bútorok (szekrény, komód, láda, kosarak + ruházat)**
- ✓ **régí „erdélyi” székely bútorok + tárgyi eszközök, ruházat**

Javasolt kutatandó fogalmak, történetek

- az 1830-es években megszűnt szőlő beszolgáltatás leirata
- **erdészeti présház (?)**
- Gépesített határjárás - könyv felkutatása
- **Balázs Lajost plébános Budajenőre helyezése**
- **Bóna Balázs – az Operett Színház jegypénztárosa**
- ✓ **Budajenői focicsapatok (XX. század)**
- **Szülőföld haragja (jelentés értelmezése?)**
- **Paxián gazdatiszt a Majorban (?)**
- **folyamatban**
-   **értelmezés alatt**

Az értéktár **évente egy évindító, programegyeztető ülést tart**, amelyen a lajstromba vett helyi értékek sorrendisége kerül célkitűzésre, feldolgozásra év közben. Minden évben bővül a feldolgozandó helyi értékre javasoltak köre, amelyeket a bizottság megtárgyal, utánajár, pontosít és döntést hoz.

Természetesen nem minden javaslat kerül, kerülhet be az értéktárba, még akkor sem, ha úgy gondoljuk, hogy "*a dolgok egyetlen valódi értéke, amit mi adunk neki*".

Az is fontos szempont, hogy nem a helyi értékek mennyisége, hanem minősége, de elsősorban tartalma számít!

Célunk, hogy a helyi értéktárba a javaslatokból olyan "értékek" kerüljenek, amelyek helytállóak, példaértékűek - a közösség szempontjából is befogadhatók és elfogadhatók - értéket közvetítők legyenek!

Az éves értékmeghatározás mellett, a megyei programokat is figyelembe véve, egyéb kulturális programokat is tervezünk, szervezünk.

2024-ben tartott bizottsági megbeszélések: - február 6 évindító ülés
évközi egyeztetők : - március 6.
- április 10.
- szeptember 23.

Megyei Értéktári Nap - április 17. -- megyei szintű szakmai nap